

ACADEMIA ROMÂNĂ
Filiala Cluj-Napoca
Institutul de Lingvistică și Istorie Literară
„Sextil Pușcariu”
Societatea Română de Dialectologie

International Conference

Conferința Internațională

ZILELE SEXTIL PUȘCARIU

Ediția a II-a

P R O G R A M

Cluj-Napoca
10–11 septembrie 2015

Str. Emil Racoviță, nr. 21, 400165 Cluj-Napoca, România
Tel./ fax: 40 264 432440; mobil: 40 785 221966 (secretariat)
e-mail: institutul.puscariu@gmail.com

Joi, 10 septembrie 2015

8.00–09.15 *Primirea participanților*

9.15–10.00 Sala de lectură: Deschiderea lucrărilor conferinței

Alocuțiune de deschidere:

Eugen Pavel, directorul Institutului de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”

Cuvinte de salut:

Emil Boc, primarul municipiului Cluj-Napoca

Acad. **Emil Burzo**, președintele Filialei Cluj-Napoca a Academiei Române

10.00–11.45 SESIUNE PLENARĂ (I)

Acad. **Eugen Simion** (Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, București), *Despre identitatea românească*

Acad. **Ioan-Aurel Pop** (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Semnificația mărturiilor medievale despre limba română*

Gheorghe Chivu (Universitatea din București), *Evoluția științei și dicționarele explicative ale limbii române*

11.45–12.00 Pauză de cafea

12.00–13.45 SESIUNE PLENARĂ (II)

Mircea Borcilă (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Creativitatea limbii române în proiectul semantic al lui Sextil Pușcariu*

Alexandru Gafton (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Sextil Pușcariu, neogramaticul*

Eugen Pavel (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Sextil Pușcariu și Iorgu Iordan: afinități electice*

14.00–15.00 Masa de prânz

15.00–15.30 Sala de lectură: LANSARE DE CARTE

Petru Neiescu, *Dicționarul dialectului istroromân*, vol. II, București, Editura Academiei Române, 2015

Prezintă: Vasile Frățilă

Vasile Frățilă, *Dialectologie românească sud- și nord-dunăreană*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2014

Prezintă: Petru Neiescu

15.30–18.00 Sala de lectură

Secțiunea: SEXTIL PUȘCARIU – OMUL ȘI OPERA

Moderatori: Dumitru Loșonți, Maria Marin

Dumitru Loșonți (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Alte etimologii pușcariene controversate*

Vladimir Zagaevski (Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău), *Accentul ca suflul al cuvântului în preocupările lui Sextil Pușcariu*

- Maria Marin** (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan–Al. Rosetti”, București), *Arii laterale / periferice în concepția lui Sextil Pușcariu*
- Nicolae Felecan** (Universitatea Tehnică Cluj-Napoca, Centrul Universitar „Nord”, Baia Mare), *Arta expunerii faptelor de limbă la Sextil Pușcariu*
- Ioan Milică** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Sextil Pușcariu, stilistician*
- Elena Faur** (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Sextil Pușcariu despre metafora lingvistic-conceptuală a limbii române*
- Pál Enikő** (Universitatea Sapientia, Miercurea Ciuc), *Sextil Pușcariu în și despre diacronie*
- Cipriana-Elena Peica** (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Limba română, limbă romanică în viziunea lui Sextil Pușcariu*
- Adrian Chircu** (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Un crâmpel latinesc în structura unui adverb din graiul oltenesc (borborâș). Sugestii etimologice și lexico-semantice*
- Discuții*

15.30–18.30 Sala ALR

Secțiunea: POSTERITATEA LUI SEXTIL PUȘCARIU ÎN LINGVISTICA ROMÂNEASCĂ (I)

Moderatori: Gheorghe Chivu, Daiana Cuibus

- Daiana Cuibus** (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Determinantul – de la articol la morfem*
- Elena Isabelle Tamba, Gabriela Haja, Marius Clim, Mădălin Pătrașcu** (Institutul de Filologie Română „A. Philippide”, Iași), *Corpusul lexicografic românesc esențial (CLRE) – instrument pentru redactarea DLR*
- Cristian Moroianu** (Universitatea din București), *Sinonime analizabile. Studiu de caz: sinonimia diminutivală*
- Oana Boc** (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Normele limbajului și poezia*
- Mihaela-Mariana Morcov, Daniela Răuțu, Dana-Mihaela Zamfir** (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan–Al. Rosetti”, București), *Asupra unor cazuri de „normalizare morfologică internă” în flexiunea verbală (cu aplicație la graiurile dacoromâne)*
- Sorin Guia** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Câteva aspecte privitoare la tratamentul dentalelor în dacoromâna actuală*
- Bogdan Harhăță** (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Informație enciclopedică în dicționarele românești moderne*
- Adina Chirilă** (Universitatea de Vest, Timișoara), *Poate fi corectată atestarea lui copt, -ă (1887, DLR) pe baza traducerii lui Antim Ivireanul „Carte sau lumină...” (Snagov, 1699)?*
- Roxana Vieru** (Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași), *Superlativul în vechi texte românești*

Discuții

15.00–18.00 Sala Nicolae Drăganu

**Secțiunea: STUDIILE LITERARE ȘI CULTURA CRITICĂ. PERSPECTIVE
TEORETICE**

Moderatori: Călin Teuțișan, Adrian Tudurachi

Ion Simuț (Universitatea din Oradea), *Vechiul și noul documentarism în istoria literară*

Laura Pavel (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Prin „oceanul întors” al teoriei literare: Virgil Nemoianu*

Alex Goldiș (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *„Răzbuarea” esteticului în teoria literară occidentală*

Călin Teuțișan (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Raționalitate și perspectivism în studiile literare contemporane – Franco Moretti*

Adrian Tudurachi (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Instituțiile literarului în cultura critică românească*

Giovanni Magliocco (Universită degli Studi di Bari „Aldo Moro”), *Poetica spațiului monarhic în poezia românească*

Ligia Tudurachi (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Categoriile negative în gândirea contemporană a stilului*

Danilo De Salazar (Universită della Calabria, Cosenza), *Despre metaforele tăcerii în Priveliști de B. Fundoianu*

Cosmin Borza (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Trei concepte „socialiste”: realismul, postmodernismul, estetismul*
Discuții

18.00–19.00 Sala Nicolae Drăganu

**Masă rotundă: DICȚIONARUL ANALITIC AL CULTURII CRITICE
ROMÂNEȘTI**

Intervenții: Călin Teuțișan, Laura Pavel, Adrian Tudurachi, Alex Goldiș, Ligia Tudurachi, Cosmin Borza, Magda Wächter

19.00 Recepție

Vineri, 11 septembrie 2015

9.00–12.15 Sala de lectură

**Secțiunea: POSTERITATEA LUI SEXTIL PUȘCARIU ÎN LINGVISTICA
ROMÂNEASCĂ (II)**

Moderatori: Alexandru Gafton, Nicolae Saramandu

Ion Mării (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Notă lexicologică: bujaie*

Nicolae Saramandu, Manuela Nevaci (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan–Al. Rosetti”, București), *Concordanțe lingvistice europene (pe baza Atlasului limbilor Europei)*

Vasile Frătilă (Universitatea de Vest, Timișoara), *Originea istroromânilor – certitudini și ipoteze*

Iulia Mărgărit (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan–Al. Rosetti”, București), *O problemă a limbii române de dincolo de Prut: necesarul lexical*

Ioan Faiciuc (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Aspecte ale conjugării unor verbe în graiurile românești dintre Morava, Dunăre și Timoc (Serbia)*

Ionuț Geană (Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan–Al. Rosetti”, București), *Topica subiectului în dialectul aromân. Tipologie și interpretare*

Cătălina Vătășescu (Institutul de Studii Sud-Est Europene, București), *Păstrarea în română și în albaneză a substantivelor neutre din latină*

Discuții

12.15–12.30 Pauză de cafea

Ora 12.30–13.45 Sala de lectură

Medalion: LIA MANOILESCU-PUȘCARIU (1907–1965)

Moderator: Nicolae Mocanu

Elena Comșulea (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Lia Manoilescu-Pușcariu – un lexicograf înmăscut*

Discuții

9.00–12.15 Sala Nicolae Drăganu

Secțiunea: VÂRSTELE MODERNITĂȚII ÎN ISTORIA LITERARĂ ROMÂNEASCĂ

Moderatori: Rodica Marian, Ion Simuț

Rodica Marian (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Dimensiunea dualist-gnostică și interferențele ei cu absolutul (unio oppositorum) la Eminescu*

Laura Mesina (Universitatea din București), *În jurul conceptului de „ev mediu”:* Istoria literaturii române. Epoca veche, *de Sextil Pușcariu*

Magda Răduță (Universitatea din București), *Kata moiran. O propunere de cronologie sadoveniană*

Constantina Buleu (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Construcția imaginii de rol în memorialistica lui Sextil Pușcariu*

Pompiliu Crăciunescu (Universitatea de Vest, Timișoara), *Prețuirea celor vechi: convergențe și deschideri*

Corina Croitoru (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca), *Poetul combatant și poezii civili în România celui de-Al Doilea Război Mondial*

Magda Wächter (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Mircea Eliade și insuficiența literaturii*

Alin Mihai Gherman (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *O piesă care nu s-a jucat: „A scolasticilor de la Blaj facere”*

Mircea Popa (Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia), *Sextil Pușcariu și presa românească*

Lia Brad Chisacof (Institutul de Studii Sud-Est Europene, București), *Câte generații de filologi au existat în familia Pușcariu?*

Gisèle Vanhese (Universitățile della Calabria, Cosenza), *Rhétorique et imaginaire dans la prose critique de I. Negoițescu*

Discuții

14.00–15.00 Masa de prânz

15.00–18.00 Sala de lectură

**Secțiunea: ABORDĂRI INTRA- ȘI INTERDISCIPLINARE ÎN
CERCETAREA LINGVISTICĂ**

Moderatori: Vasile Frățilă, Ion Taloș

Ion Taloș (Romanisches Seminar der Universität zu Köln), *Cu privire la rolul studiilor de lingvistică și folcloristică românească în filologia europeană*

Doina Grecu (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Noi precizări despre chestionarele Muzeului Limbii Române*

Gabriela Violeta Adam (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Sistemul popular de denominație personală din com. Rodna, jud. Bistrița-Năsăud*

Cosmina-Maria Berindei (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Premise de cercetare etnolingvistică pe baza Chestionarului VI (Stupăritul) al Muzeului Limbii Române*

Rozalia Colciar (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Din pragmatica textului dialectal*

Andreea-Nora Pop (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Numele magazinelor românești din Spania*

Otilia Urs (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Blesteme în cărțile românești vechi*

Veronica Ana Vlasin, Horia Dan Vlasin (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Cluj-Napoca), *Termeni pentru specii cu areal natural restrâns: 'cer' (Quercus cerris), 'gârniță' (Quercus frainetto), 'jepi' (Pinus mugo), 'zadă' (Larix decidua)*

Marta Vremir (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), *Lexiconul de la Buda: ocupații, funcții și meșteșuguri*

Discuții

18.00–18.30 Sala de lectură

Decernarea Premiilor Sextil Pușcariu

Închiderea lucrărilor conferinței

19.00 Recepție